Dosarul nr. 2p/s-26/2026
Nr. electronic 2-26109581-09-2 p/s-26082026

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

17 septembrie 2026 orașul *****
Judecătoria Bălţi (sediul *****)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Diana Balan
Grefier Rodica Aramă

examinând în ședință secretă, cauza civilă la cererea depusă de *****, persoană interesată, Autoritatea Tutelară, Primăria *****, raionul ***** cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui *****.

c o n s t a t ă:

La *****, ***** a depus cerere privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui *****.

În motivarea cererii petiționarul a indicat că, în fapt, petiţionarul ***** locuitorul satului ***** raionul ***** este nepotul lui ***** care este încadrat în grad sever de dezabiitate fără termen din copilărie este diagnosticat cu *****. Cauza dezabilităţii este afecţiune congenitală din copilărie.

Susține că, ***** este total dependent de alte persoane, nu posedă abilităţi elementare de trai autonom deoarece permanent trebuie să fie însoţit de alte persoane. Astfel din cauza maladiei cu care este diagnosticat, ruda petiţionarului nu poate conştientiza ori dirija acţiunile sale, deoarece se află permenent la întreţinerea şi evidenţa petiţionarului. De la naştere şi pînă în prezent ***** a locuit cu mama ptiţionarului, ***** deoarece nu este în posibilitate de a se isprăvi de unul singur. Nu posedă abilităţi casnice şi sociale. Nu are capacitate la un trai autonom. Are nevoie de îngrijire şi suport din partea persoanelor terţe. După decesul mamei sale, petiţionarului i-a revent sarcina de a acorda ajutorul necesar lui ***** care la moment locuieşte în gospodăria petiţionarului.

La *****, a fost întocmit raportul de expertiză extrajudiciară nr. ***** în privința lui ***** potrivit concluziei este indicat că suferă de maladia psihică cronică:*****. ***** ca urmare a bolii mintale pe care o prezintă, nu are capacitatea de a conştientiza acţiunile sale şi de a-şi exprima voinţa din punct de vedere critic. ***** nu are capacitatea de a conştientiza procedurile şi acţiunile procedural-juridice, nu poate participa în procesul judiciar. Avînd în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, la moment, nu există premise că starea persoanei expertizate Catişeschii Ivan se va îmbunătăţi. Se recomandă instituirea asupra persoanei expertizate *****, a măsurii de ocrotire judiciară. În baza celor expuse petiționarul a solicitat instituirea măsurii de ocrotire juridică sub formă de tutelă în privința lui *****, cu desemnarea sa în calitate de tutore.

În cadrul ședinței de judecată petiționarul ***** și avocatul ***** au susținut cererea înaintată și au solicitat ca aceasta să fie admisă.

În cadrul ședinței de judecată reprezentantul Autoritatea Tutelară, Primăria ***** raionul *****, *****, a susținut cererea depusă de *****, cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui *****.

În fața instanței de judecată, în interesele lui *****, s-a prezentat apărătorul *****, care a susținut cererea înaintată și a solicitat admiterea acesteia.

Audiind participanții la proces, analizând cererea şi materialele dosarului, instanţa consideră necesar de a admite cererea înaintată din următoarele considerente.

Conform art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă, *circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

Reieșind din prevederile art. 121 din Codul de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.*

În corespundere cu prevederile art. 130 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, ***(1)*** *Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.* ***(2)*** *Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor.* ***(3)*** *Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.*

În temeiul art. 239 din Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

Conform prevederilor art. 240 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, ***(1)*** *La deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.* ***(3)*** *Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.*

Potrivit art. 302 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, *în procedura privind măsurile de ocrotire se examinează cauzele de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă).*

Articolul 308^7 din Codul de procedură civilă, stabilește că, ***(1)*** *În cadrul examinării cauzei în fond, instanţa de judecată audiază petiţionarul, persoana fizică, cu excepţia cazului cînd s-a pronunţat încheierea de a nu audia persoana, conform art.308^1, precum şi ceilalţi participanţi.* ***(2)*** *Cauza se examinează în şedinţă secretă, cu excepţia cazului când la ea pot asista alte persoane enumerate la art.48^{30} alin.(1) din Codul civil.*

Iar potrivit art. 92 alin. (1) și (2) din Codul civil, ***(1)*** *Măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanţa de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară şi dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispoziţiilor legale*

*privind obligaţia de întreţinere a soţului şi a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soţilor, privind asistenţa la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective. **(2)** Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată şi proporţională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficienţe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu îşi poate conştientiza acţiunile ori exprima voinţa.*

În şedinţa de judecată s-a constatat cu certitudine că, potrivit adeverinței eliberate de către Primăria com. *****, raionul *****, ***** a.n. *****, este rudă de ***** cu ***** a.n. *****. (f.d.9).

Din actul de examinare medicală eliberat pe numele cet. ***** a.n. *****, rezultă că, ***** este la evidența medicului de familie cu diagnoza „Retard mintal profund” (f.d.10-11).

Conform concluziei raportului de expertiză extrajudiciară nr. ***** din *****, emis de către Centrul de Medicină Legală de pe lângă Ministerul Sănătăţii al Republicii Moldova, s-a stabilit că, ***** suferă de maladie psihică cronică „*****” . *****, ca urmare a bolii mintale pe care o prezintă, nu are capacitatea de a conștientiza acțiunile sale și de a-și exprima voința din punct de vedere critic. ***** nu are capacitatea de a conștientiza procedurile și acțiunile procedural-judiciare, nu poate participa în procesul judiciar. Avînd în vedere stadiul dezvoltării științei, la moment, nu există premize că starea persoanei expertizate ***** se va îmbunătăți. Se recomandă instituirea, asupra persoanei expertizate *****, a măsurii de ocrotire judiciară. (f.d.15-16).

Din conținutul anchetei sociale, evaluarea inițială din 10 august 2026, efectuată de Comisia de examinare a condițiilor locative și sociale, rezultă că, ***** este o persoană cu dizabilitate și inapt de muncă, iar capacitatea acestuia de a-și gestiona în mod independent interesele, de a întreprinde acțiuni juridice și de a-și asigura protecția drepturilor este limitată. Acesta necesită sprijin și supraveghere din partea unei perosane responsabile, care să le asigure îngrijirea, reprezentarea intereselor și protejarea drepturilor. În concluzie se impune menținerea familiei în monotorizare și continuarea managementului de caz, cu evaluarea periodică a condițiilor de trai, a relațiilor dintre persoanele implicate și a modului în care sunt asigurate necesitățile cet. *****. (f.d.12-14);

Potrivit art. 65 alin. (1)-(4) din Codul civil, ***(1)** Persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa. **(2)** Dacă nu s-a dispus altfel, măsura de ocrotire are ca scop ocrotirea atât a persoanei, cât şi a intereselor patrimoniale ale acesteia. Măsura de ocrotire poate fi limitată la unul din aceste două domenii. **(3)** Măsurile de ocrotire pot fi contractuale (contractul de asistenţă, mandatul de ocrotire în viitor) şi judiciare (ocrotirea provizorie, curatela, tutela). **(4)** Toate măsurile de ocrotire se instituie şi se exercită în condiţiile respectării drepturilor şi libertăţilor fundamentale şi a demnităţii persoanei. Măsurile de ocrotire urmăresc interesul şi bunăstarea persoanei în privinţa căreia se instituie şi favorizează, pe cît este posibil, autonomia acesteia..*

Conform art. 93 Codul civil, ***(1)*** *Măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită în privinţa unei persoane cu capacitate deplină de exerciţiu.* ***(2)*** *Cererea privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă şi în privinţa unui minor care nu are capacitate deplină de exerciţiu, dar care a împlinit vîrsta de 17 ani. În acest caz, măsura de ocrotire judiciară se va considera instituită doar din data la care persoana devine majoră.*

Măsurile de ocrotire judiciară pot fi instituite doar în privința unei persoane cu capacitate deplină de exercițiu, care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcție de starea sau situaţia sa.

Cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciară a fost depusă cu respectarea condițiilor sus enunțate, aşa cum, prin raportul de expertiză extrajudiciară nr. ***** din *****, emis de către Centrul de Medicină Legală de pe lângă Ministerul Sănătăţii al Republicii Moldova, s-a stabilit că, ***** suferă de maladie psihică cronică „*****”. *****, ca urmare a bolii mintale pe care o prezintă, nu are capacitatea de a conștientiza acțiunile sale și de a-și exprima voința din punct de vedere critic. ***** nu are capacitatea de a conștientiza procedurile și acțiunile procedural-judiciare, nu poate participa în procesul judiciar. Avînd în vedere stadiul dezvoltării științei, la moment, nu există premize că starea persoanei expertizate ***** se va îmbunătăți. Se recomandă instituirea, asupra persoanei expertizate *****, a măsurii de ocrotire judiciară.

Articolul 102 din Codul civil stabilește că, ***(1)*** *În privinţa persoanei care, fără a fi lipsită complet de discernământ, are nevoie, în temeiul dispozițiilor art.65 alin.(1), să fie asistată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei.* ***(2)*** *Curatela se instituie doar dacă prin ocrotirea provizorie nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.* ***(3)*** *În privinţa persoanei care, în temeiul dispoziţiilor art.65 alin.(1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei.* ***(4)*** *Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie şi nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei..*

Conform art. 103 din Codul civil, ***(1)*** *Instanţa de judecată stabileşte termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani.* ***(2)*** *Prin derogare de la alin. (1), în cazul instituirii tutelei, instanţa de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, având în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărâre motivată, un termen de până la *****.*

Instanța de judecată reiterează că, ***** suferă de maladie psihică cronică „Retard mintală severă”. Ca urmare a bolii mintale pe care o prezintă, nu are capacitatea de a conștientiza acțiunile sale și de a-și exprima voința din punct de vedere critic. ***** nu are capacitatea de a conștientiza procedurile și acțiunile procedural-judiciare, nu poate participa în procesul judiciar, circumstanță ce justifică instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui *****.

Or, ***** nu poate conștientiza acțiunile sale, și de a-și exprima voința din punct de vedere critic, de asemenea, nu are capacitatea de a conștientiza procedurile și acțiunile procedural-judiciare, nu poate participa în procesul judiciar.

Având în vedere raportul de expertiză extrajudiciară, prin care s-a stabilit că, la moment, nu există premize că starea starea persoanei expertizate se va îmbunătăți, iar perspectivele de ameliorare semnificativă a stării de sănătate sau de recuperare a persoanei expertizate sunt incerte. Ținând cont de caracterul persistent al afecțiunilor constatate, de necesitatea asigurării unei protecții juridice eficiente a drepturilor și intereselor persoanei vizate, precum și de necesitatea garantării unui cadru stabil de exercitare și protejare a drepturilor acesteia, instanța apreciază drept oportună instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei pentru o perioadă de *****.

Durata măsurii stabilite este apreciată de instanță ca fiind una proporțională cu starea persoanei ocrotite și cu concluziile specialiștilor, având în vedere că, potrivit materialelor cauzei, nu există indicii că, într-un termen previzibil, persoana ar putea dobândi capacitatea necesară pentru a-și exercita în mod autonom drepturile și obligațiile.

Conform art. 14 din Codul electoral, *dreptul de a alege îl au cetăţenii Republicii Moldova care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 18 ani, cu excepţia celor privaţi de acest drept prin hotărârea judecătorească de instituire a măsurii de ocrotire judiciară.*

Potrivit alin. (1) din același cod, *nu au dreptul de a alege persoanele care nu întrunesc condiţiile prevăzute la art.14.*

În conformitate cu prevederile art. 308^{11} alin. (2) din Codul de procedură civilă, *la instituirea măsurii de ocrotire judiciare, instanţa de judecată, obligatoriu, se pronunţă cu privire la privarea dreptului la vot stabilit de Codul electoral. Persoana este privată de dreptul la vot dacă nu întruneşte unul sau mai multe din următoarele criterii: a) persoana înţelege informaţiile relevante pentru decizia pe care trebuie să o ia; b) persoana apreciază implicaţiile acestor informaţii pentru propria ei situaţie; c) persoana are capacitatea de a compara opţiunile disponibile; d) persoana poate alege opţiunea dorită.*

Din materialele cauzei se denotă că, ***** nu întrunește nici unul din criteriile menționate în norma enunțată supra, deci, acesta urmează a fi privată de dreptul la vot prevăzut de Codul electoral.

Referitor la solicitarea petiționarei pentru a fi desemnată în calitate de tutore, se reţine că ***** este rudă de *****- fiind nepotul lui *****.

Conform dispozițiilor art. 106 alin. (1) din Codul civil, *sarcina curatelei şi tutelei poate fi îndeplinită doar de persoana care nu se află în una din incompatibilităţile prevăzute la art. 55 alin.(4).*

Potrivit art. 55 alin. (4) din Codul civil, *nu poate fi tutore sau curator: a) minorul; b) persoana supusă unei măsuri de ocrotire judiciare; c) cel decăzut din drepturile părinteşti; d) cel declarat incapabil de a fi tutore sau curator din cauza stării de sănătate; f) cel căruia i s-a restrâns exercițiul unor drepturi politice sau civile, fie în temeiul legii, fie prin hotărâre judecătorească, precum şi cel cu rele purtări; g) cel ale*

cărui interese vin în conflict cu interesele minorului pus sub tutelă sau curatelă; h) cel înlăturat prin act autentic sau prin testament de către părintele care exercita singur, în momentul morţii, ocrotirea părintească; i) cel căruia i s-a revocat calitatea de tutore, curator sau ocrotitor provizoriu din culpa sa; j) cel care se află în relaţii de muncă cu instituţia în care este internată persoana asupra căreia se instituie tutela sau curatela; k) cel care suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie; l) cel care nu are domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepţia rudei minorului de până la gradul al IV-lea inclusiv; m) cel care nu este rudă cu minorul de până la gradul al IV-lea inclusiv sau nu a stabilit relaţii apropiate cu acesta.

În corespundere cu prevederile art. 107 alin. (1) din Codul civil, *curatorul şi tutorele sânt desemnaţi de către instanța de judecată. În cazul în care a fost instituit consiliul de familie, tutorele este desemnat de către acesta conform art. 114 alin. (7).*

Analizând circumstanțele de fapt ale speţei, instanța de judecată constată că, ***** întrunește condițiile stabilite de lege pentru a fi desemnat în această calitate, motiv din care, cererea cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui ***** este întemeiată şi urmează a fi admisă.

În conformitate cu art. 238-241, 302, 308^{7}, 308^{11}, 308^{14} din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se admite cererea depusă de *****, persoană interesată, Autoritatea Tutelară, Primăria *****, raionul ***** cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui *****.

Se instituie măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui *****, născut la *****, IDNP: *****.

Se desemnează pe un termen de 10 (zece) ani în calitate de tutore *****, născut la *****, IDNP: *****, asupra persoanei *****, născut la *****, IDNP: *****.

Se privează *****, născut la *****, IDNP: *****, de dreptul la vot stabilit de Codul electoral.

După rămânerea definitivă a hotărârii, se transmite o copie a acesteia pentru cunoștință Comisiei Electorale Centrale.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Nord în termen de 30 zile, în conformitate cu art. 308^{14} din Codul de procedură civilă, prin intermediul Judecătoriei Bălţi (sediul *****).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul **Diana Balan**